

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Campus Mölnåls Enhet 2
2025

Innehåll

1. Inledning	3
Skolans förhållningssätt och vision.....	4
2. Kort analys av fjolårets åtgärder.....	4
Kartläggningsmetoder	4
Resultat och analys av kartläggning	5
4. Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer.....	6
Främjande åtgärder.....	6
5. Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer.....	7
Förebyggande åtgärder	7
6. Rutin om kränkning sker	9
Bilaga 1 Styrdokument	10
Bilaga 2 De sju diskrimineringsgrunderna.....	11
Bilaga 3 Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.....	13

1. Inledning

Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling har sin utgångspunkt i skolans uppdrag.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhälle vilar på. Ingen elev ska diskrimineras, trakasseras eller kränkas. Skolors arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras i diskrimineringslagen och i 6 kap. skollagen.

I Sveriges skolor gäller nolltolerans mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Alla elever ska garanteras en god utbildning i en trygg miljö.

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) har varje skola skyldighet att ta fram aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier, och enligt skollagen (2010:800) ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling. Skolor är därmed skyldiga att bedriva ett systematiskt förebyggande och främjande arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter och för att motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Skolans arbete med förebyggande och främjande åtgärder ska utgå från:

- **Undersök** om det finns risker för diskriminering eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter verksamheten.
- **Analysera** orsaker till upptäckta risker och hinder
- **Vidta** de förebyggande och främjande **åtgärder** som behövs.
- **Följ upp** och utvärdera arbetet.

Skolans förhållningssätt och vision

Vår skola	
Så här vill vi att vår värdegrund ska genomsyra den dagliga verksamheten:	Varje elev och anställd vid Campus Mölndal enhet 2 ska känna sig trygg och mötas av respekt för den man är. Den dagliga verksamheten ska främja respekten för allas lika värde och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
Delaktighet och ansvar	
Ansvarig för planen:	Rektor för enhet 2 Niklas Hellen
Planen gäller för perioden:	2025-04-01 – 2026-03-31
Elevernas delaktighet:	Elevernas delaktighet sker via elevenkät, elevråd/klassråd, elevintervjuer, samt i kontakt med andra elever och personal.
Personalens delaktighet:	Personalens delaktighet sker genom presentation och bearbetning under APT.

2. Kort analys av fjolårets åtgärder

Under föregående år genomfördes förebyggande arbete mot kränkande behandling och diskriminering på lektioner. En kort handlingsplan mot kränkande behandling och diskriminering på lätt svenska har använts. För eleverna på Komvux som anpassad utbildning (Lärvux) har också en handlingsplan på lättare svenska tagit fram. Dessa elever har också deltagit i en likabehandlingsvecka. Eleverna tillfrågades i elevenkäter och lärare och rektor följde upp på klassråd och elevråd. Resultatet innebar ingen förändring av antalet individer som upplevt sig ha blivit utsatta för kränkning eller diskriminering sedan föregående år men antalet är ganska litet. På studieväg 2 och studieväg 3 rör det sig om 8 individer av 250. På studieväg 1 är det 1 elev som i elevenkäten har svarat att hen har blivit illa behandlad på skolan under året. Inga ärenden har anmälts till det digitala verktyget Draft-it. Det är relativt enkelt att i en enkät få svar som tyder på att kränkningar förekommer. Däremot är det betydligt svårare att få veta vad dessa svar står för och vad den svarande menar med sitt svar eftersom enkäter är anonyma. Eftersom enheten arbetar med elever med begränsade kunskaper i svenska finns även en språklig utmaning.

3. Undersöka och kartlägga

Som grund för det förebyggande arbetet ska den egna verksamheten undersökas. Skolan behöver därför genomföra kartläggningar med hjälp av olika metoder för att upptäcka eventuella risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkningar eller andra hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter.

Kartläggningsmetoder

En metod som använts är elevenkäten. I elevenkäten ställs frågor om huruvida eleverna har känt sig illa behandlade eller diskriminerade, hur ofta detta har skett och på vilket sätt. Frågorna har också tagits upp på klassråd med ansvariga lärare och med rektor på elevrådet. Men lokalerna har också analyserats utifrån eventuella utrymmen som kan utgöra risk för diskriminering eller kränkning. En dag på Campus Mölndal innehåller många möten mellan elev och elev och mellan personal och elev. Förekomsten av synliga konflikter är därför en kartläggningsmetod.

Resultat och analys av kartläggning

Skolans lokaler är öppna. Alla elevutrymmen är tillika passager där såväl elever som personal och besökare rör sig. Det finns därmed inga ytor inom skolans område där situationer kan uppstå utan insyn. Synliga konflikter är mycket ovanliga och intrycket är en varm och gemytlig stämning. Detta indikerar att de konflikter eller kränkningar som eventuellt förekommer är få och inte ofta förekommande.

Elevenkäterna bekräftar bilden av en skola med god stämning med få kränkningsincidenter. Få elever uppger också att de har blivit illa behandlade. Det finns dock en språklig utmaning med att använda enkäter eftersom SFI-eleverna är i början av sin språkliga utveckling och begreppen som används är relativt komplicerade. Om eleverna får stöd av lärare eller språkstödjare när de fyller i enkäten finns istället en risk att de svarar som de tror att de förväntas svara. Det är inte kulturellt acceptabelt i alla kulturer att ta upp saker som kan tolkas som kritik av skolan.

Elevenkäten visar ett förbättrat resultat på studieväg 1. I 2023 års elevenkät uppgav fyra personer att de hade blivit illa behandlade på skolan medan endast 1 elev hade blivit utsatt 2024. Det finns också en positiv trend när det gäller trygghet och trivsel. Ingen elev på studieväg 1 anger att de är otrygga eller att de inte trivs. Det finns helt enkelt inga signaler som indikerar att eleverna känner sig illa behandlade i skolan förutom den elev som uppger detta i enkäten.

Vid studieväg 2 och 3 finns 8 elever som i elevenkäten uppger att de har blivit illa behandlade. Detta är lika många som under det föregående året. Av dessa har 4 elever blivit illa behandlade mer än 3 gånger under det senaste året. Detta är en viss ökning från föregående år. Trygghet och trivsel ligger på samma nivå som tidigare.

Enhetens elever kommer från hela världen och det finns säkerligen konflikter mellan elever som till exempel kan handla om kulturella koder inom olika grupper som skolan riskerar att missa. Samtal på elevråd och klassråd har dock inte fördjupat bilden av vilka kränkningar som eventuellt förekommer. Varje upplevd kränkning är en upplevd kränkning för mycket.

4. Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det främjande arbetet pågår löpande och utan att något särskilt har hänt.

Främjande åtgärder

Friskfaktor	En aktuell kunskap om vad arbete mot diskriminering och kränkning innebär.			
Mål	Alla elever ska känna till planen mot diskriminering och kränkande behandling, vad den innebär och hur de kan vara delaktiga i att skapa en skola där ingen blir illa behandlad.			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Planen mot diskriminering och kränkande behandling levandegörs genom till exempel filmer, rollspel och exempel.	Ansvarig lärare i respektive klass	På lektioner och klassråd	I samband med genomgången på klassråden har eleverna möjlighet att komma med synpunkter	Följs upp i kommande elevenkät, på klassråd och elevråd
Friskfaktor	Kunskap om vart man vänder sig om man själv eller någon annan blir utsatt för kränkande behandling eller trakasserier.			
Mål	Alla ska känna till vad man gör om man själv eller någon annan på något sätt blir illa behandlad i skolan			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Planen mot diskriminering och kränkande behandling kommuniceras till eleverna	Ansvarig lärare	På lektioner och klassråd	Eleverna har möjlighet att ge sina synpunkter på elevråd och klassråd	Följs upp i elevenkät, på klassråd, på elevråd och med personalen på APT fyra gånger per år.

Friskfaktor	Sammanhållning i klasserna och bland enhetens elever			
Mål	Alla elever på enheten får möjlighet att delta i sociala aktiviteter			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Sociala aktiviteter såsom promenader, fotboll, fika, lekar, teaterbesök och studiebesök	Ansvarig lärare	Under året.	Eleverna får komma med förslag	På klassråd och elevråd

5. Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer

Skolans förebyggande arbete handlar om att avvärja och åtgärda de risker man identifierat i verksamheten kring:

- diskriminering
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- kränkande behandling
- hinder för lika rättigheter och möjligheter

Detta görs efter vad som kommit fram i resultat och analys av kartläggningen som genomförts.

Förebyggande åtgärder

Identifierad risk	Att begreppen som används i planen mot diskriminering är för avancerat för eleverna			
Mål	Att minimera risken för att elevernas språkliga utmaningar och därmed förmåga att uttrycka sig gör att diskriminering och kränkningar missas av enheten.			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Planen mot diskriminering och kränkande behandling	Rektor och lärare	Denna åtgärd genomfördes i början av 2025	Genom samtal med elever vid	Vid årlig uppföljning

formuleras på lätt svenska			olika tillfällen av lärare	av rektor och lärare
Planen mot diskriminering och kränkande behandling översätts på olika språk	Rektor	Genomförs april och maj 2025	Genom samtal med elever vid olika tillfällen	Användningen av översatta versioner följs upp av rektor vid årlig uppföljning
Studiehandledare används i så hög utsträckning som möjligt vid arbete med planen med elever med kort skolbakgrund	Ansvariga lärare	Vid studiehandledningstillfällen	Vid studiehandledning	Vid årlig uppföljning
Identifierad risk	Eftersom nya elever tillkommer hela tiden finns en risk att alla elever inte känner till hur de ska agera om de själva eller någon annan blir illa behandlad			
Mål	Alla elever vet vart de ska vända sig om de själva eller någon annan blir utsatt för kränkande behandling eller trakasserier			
Åtgärder	Ansvarig	När genomförs åtgärden	Elevers delaktighet i åtgärden	När och i vilka forum (elev- och/ eller personalforum) följs åtgärden upp
Eleverna informeras om vart de ska vända sig om någon blir illa behandlad.	Ansvariga lärare	På klassråd minst en gång per termin och vid kursstarter	På klassråd har eleverna möjlighet att ge sina synpunkter	Följs upp i elevenkät, på klassråd och på elevråd och med personalen på APT

6. Rutin om kränkning sker

Med kränkande behandling, eller kränkningar, avses i detta kapitel även diskriminering och trakasserier enligt diskrimineringslagen.

Anmälan

När personal får kännedom om att en elev har eller upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska händelsen anmälas till rektorn. Personal ska även anmäla till rektorn vid kännedom om en händelse som är uppenbart kränkande. Detta gäller både om eleven upplever sig utsatt av elev eller vuxen.

Rektorn ska så fort som möjligt anmäla detta till huvudman.

Händelsen ska utredas innan personal eller rektor bedömer ifall händelsen är kränkande eller inte.

Utredning

Utredningen ska ske så fort som möjligt efter att anmälan är gjord. Alla som är inblandade i händelsen ska omfattas av utredningen. Hur omfattande utredningen ska vara beror på vad som har hänt.

Syftet med utredningen är att få tillräcklig information för att kunna bedöma om händelsen har varit kränkande behandling enligt skollagen och för att kunna vidta de åtgärder som behövs för att kränkande behandling ska upphöra.

Om utredningen kommer fram till att händelsen inte har varit kränkande behandling i skollagens mening avslutas ärendet.

Om skolan får flera signaler om att en elev är utsatt för kränkande behandling ska skolan utreda utifrån ett helhetsgrepp i stället för att se varje händelse som separat.

Åtgärder

Om utredningen kommer fram till att eleven har utsatts för kränkande behandling i skollagens mening ska åtgärder vidtas till dess att kränkande behandling har upphört.

Uppföljning

Ärendet ska följas upp tills kränkande behandling har upphört. Om kränkande behandling inte har upphört ska befintliga eller nya åtgärder vidtas och följas upp.

Avslut

När kränkande behandling har upphört avslutas ärendet.

Digitalt system för hantering av upplevd kränkande behandling, diskriminering och trakasserier
Alla steg från anmälan till avslut hanteras i det digitala systemet Visma Draftit.

Huvudmannens uppföljning av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Utbildningsförvaltningens förvaltningskontor sammanställer de anmälningar som kommit in från rektorer till huvudman. Sammanställningen rapporteras till utbildningsnämnden.

Bilaga 1 Styrdokument

Lagstiftningen om förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av barn och elever i skolan tar fasta på barns och elevers rätt till en trygg skolgång fri från alla former av kränkningar och missgynnanden. Då är det viktigt att personal och elever också känner till vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är.

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i diskrimineringslagen, medan förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen. Personal på skolan har anmälningsplikt och förbud mot att diskriminera och kränka elever finns.

De styrdokument som planen utgår från är:

- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Bilaga 2 De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning. Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder istället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön. Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Könsdiskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck. När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell.

Etnicitet. När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning. Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man

sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 3 Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering:

- Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Exempel på trakasserier kan vara att någon hånar en elev för att han bär kippa eller kallar någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge.

Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enskilda eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar oönskad beröring och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Följande exempel kan uppfattas som kränkande behandling:

- Skolpersonal listar synligt så alla kan se de elever som inte lämnat in läxan eller som stör på lektionen
- En elev ger en annan elev en örfil
- Skolpersonal slår till en elev i affekt
- Skolpersonal påpekar en elevs vikt inför klassen
- Elev fotograferar klasskamrater i omklädningsrummet och lägger ut på sociala medier

Personen som utsätter någon annan för en kränkning behöver inte nödvändigtvis ha ont uppsåt eller mena något illa. Det räcker med att den som är utsatt känner ett obehag eller hot. Det är alltid personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för just honom eller henne.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.